

הכנסת העשרים

יוזמות : חברות הכנסת מיכל רוזין
זהבה גלאון
תמר זנדברג

460/20/פ

הצעת חוק ההתיישנות (תיקון – השעיית מרוץ תקופת ההתיישנות), התשע"ה–2015

1. הוספת סעיף 7א. בחוק ההתיישנות, התשי"ח–1958¹, אחרי סעיף 7 יבוא :

"השעיית תקופת ההתיישנות עקב התנהגות פסולה של הנתבע
א.7. מרוץ תקופת ההתיישנות של תביעה יושעה, כאשר הצדדים לתביעה הם צדדים מקוריים, כל עוד התובע נמנע מלהגיש תובענה בשל כך שהנתבע, או מי מטעמו, מטעה ביודעין את התובע, מפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את מצוקתו ; לעניין זה, "הטעיה" – לרבות בדרך של אי גילוי ביודעין של עובדה מהעובדות המהוות את עילת התובענה."

ד ב ר י ה ס ב ר

אחד מהטעמים המרכזיים להתיישנות תביעה הוא הזנחת זכותו של התובע משך תקופה ארוכה בלי שנקט פעולה מתאימה למימושה. מחדל זה יוצר הנחה של ויתור על הזכות. כאשר התובע מראה, כי העיכוב בהגשת התובענה אינו נובע ממחדל, אלא יש לכך סיבה ראויה, מהווה הדבר שיקול כבד משקל להשעות את מרוץ תקופת ההתיישנות, כל עוד סיבה זו קיימת.

כאשר העיכוב בהגשת התובענה נגרם עקב התנהגות פסולה של התובע או מי מטעמו, אין הנתבע ראוי עקרונית להגנת התיישנות, ואין להחשיב את תקופת העיכוב כחלק מתקופת ההתיישנות.

כאשר מדובר בפגיעה בנסיבות של ניצול יחסי כוח, תלות או מרות, בהן הנפגע נתון לשליטת הפוגע או מי מטעמו, המפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את מצוקתו, החשש מפני הפוגע מעמידה את הנפגע בפני בחירה קשה עקב ההשלכות שעשויות להיות להליך המשפטי. במקרים אלו, מוכרת תופעה של שיהוי בהגשת התביעה או בדיווח על הפגיעה כתוצאה מתקופת התיישנות קצרה שאינה מאפשרת הגשת תביעה. יחסי עובד ומעסיק הם דוגמה בולטת למצב בו נפגע יימנע, ברוב המקרים, מהגשת תביעה, עקב החשש לאבדן מקום עבודתו או אבדן זכויות המגיעות לו במקום העבודה. במקרים אלה ובמקרים דומים עלול הנפגע לאבד את זכות התביעה עקב חלוף תקופת ההתיישנות, וכתוצאה מכך הפוגע יחמוק מהליכים

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 112.

משפטיים נגדו ולא יישא באחריות לפגיעה.

ההסדר המוצע מוסיף לרשימת הנסיבות המצדיקות השעיה של תקופת ההתיישנות על פי חוק ההתיישנות, עילת השעיה נוספת במקרים שבהם גרם הנתבע או מי מטעמו לעיכוב כאמור, על ידי הטעיית התובע, הפעלת כוח נגדו, איום עליו או ניצול מצוקתו. הגדרת "הטעיה" מבהירה כי כאשר הנתבע גורם ביודעין לכך שהתובע לא יהיה מודע לעובדות המהוות את עילת התובענה, יושעה מרוץ ההתיישנות. הצעת החוק מבוססת על הוראה בהצעת חוק ההתיישנות, התשס"ד–2004 (פורסמה בהצעות חוק הממשלה – 125), הצעת חוק ממשלתית שהונחה ונדונה בכנסת השש-עשרה. הצעת חוק זו הוכנה בסיוע איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בישראל. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברת הכנסת מיכל רוזין וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/1535).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב באייר התשע"ה – 11.5.15